

Talemanuskript til brug for besvarelse af samrådsspørgsmål A

Samrådsspørgsmål A

Stillet til transportministeren:

Vil ministeren i forlængelse af tidligere samråd og orienteringer af udvalget oplyse, hvornår den officielle overdragelse af Niels Bohr Bygningen til Københavns Universitet forventes at finde sted og på hvilke økonomiske vilkår?

Indledning

Tak for indkaldelsen til dette samråd, der jo er en opfølgning på tidligere samråd og en række orienteringer om sagen, som jeg og mine foregående ministerkollegaer har givet til udvalget.

Men det er også en meget alvorlig sag, som naturligvis vækker stor interesse i Finansudvalget. Derfor har jeg også jævnligt holdt udvalget orienteret om status for færdiggørelsen af Niels Bohr Bygningen.

Jeg vil gerne indlede med at understrege, at det ganske enkelt ikke er godt nok, når statens byggeprojekter overskrider budgettet eller tidsplanen. Forløbet om Niels Bohr Bygningen er dog i denne sammenhæng helt i en klasse for sig, og det finder jeg dybt utilfredsstillende.

Baggrund

Vejdirektoratet har som bekendt overtaget bygherreansvaret for Niels Bohr Bygningen. Det blev besluttet tilbage i 2017 af den daværende transport-, bygnings- og boligminister. Dette skete på baggrund af en kritisk revisionsrapport, der bl.a.

fremhævede, hvordan projektet så at sige var *født* med en række centrale problemer.

Projektet var således både undervurderet og underbudgetteret fra start. Der tegner sig et billede af et byggeri, hvor man i alt for høj grad har sat sin lid til entreprenørerne. Dette kan spores tilbage til udbuddet, hvor der er stillet krav om, at entreprenørerne selv udfører arbejdstegninger, og desuden under den løbende slutprojektering ligeledes koordinerer med de andre entreprenører.

Disse opgaver må vi i dag erkende, at entreprenørerne ikke har kunnet bære. Projektet slås stadig med efterdønningerne af aftalegrundlaget, som i alt for høj grad har stillet krav til entreprenørernes kompetencer og særligt til entreprenørernes koordinering mellem hinanden. Når tingene så først kører af sporet, kan det være rigtig svært at rette op igen.

Den spanske VVS- og ventilationsentreprenør, Inabensa - hvis arbejder havde grænseflader til praktisk talt alle andre tekniske

installationer i bygningen - satte således hele projektet over styr med sit helt usædvanlige svigt, som da også har påkrævet en total omgørelse af alle ventilationsarbejderne. Dette, mener jeg, er den centrale afsporing af projektet, som det aldrig rigtigt er lykkedes at komme tilbage fra.

Hertil kommer det, at der er foretaget en lang række ændringer af projektet undervejs i byggeperioden. F.eks. blev der under den oprindelige projektering truffet beslutning om at reducere loftshøjderne for at opnå besparelser, hvilket har affødt, at der er meget lidt plads til installationer over loft. Kombineret med et skift i stinkskaabsleverandøren, som har medført et betragteligt merbehov for plads over loft til installationer, har det været nødvendigt at genprojektere for at finde plads i bygningen til installationerne.

Dette har særligt den konsekvens, at alle de tekniske installationer er komprimeret på meget begrænset plads. Nu hvor det har vist sig nødvendigt at foretage udbedringer af brandlukningerne, kræver det, at man tilgår de enkelte gennemføringer under yderst trange adgangsvilkår.

Eksisterende installationer må i den forbindelse ofte nedtages, genopføres, testes, og genidriftnes som del af udbedringsprocessen. Dette er ressourcekrævende og opstiller

store og komplicerede grænseflader mellem projektets mange fagentrepriser.

Nuværende udfordringer

På nuværende tidspunkt er cirka halvdelen af det ene bygningsafsnit taget i brug af Københavns Universitet. Københavns Universitet betaler en foreløbig husleje på 9,2 mio. kr. Når den endelige husleje er fastsat vil differencen skulle efteropkræves. Dét er den del af bygningen, der primært huser undervisnings- og kontorfaciliteter. Det andet bygningsafsnit – det, som kan betegnes som *den våde bygning*, og som primært huser laboratorier – kan dog på nuværende tidspunkt ikke ibrugtages.

Den primære hindring frem mod ibrugtagelsen af bygningsafsnittet er, at bygningen på nuværende tidspunkt ikke forventes at kunne opnå myndighedernes brandgodkendelse. Det er selvsagt helt elementært, at bygningen skal være i fuldstændig brandsikkerhedsmæssig forsvarlig stand, inden Københavns Universitet kan ibrugtage den.

Årsagen til usikkerheden om brandgodkendelsen er, at flere entreprenører på projektet har lavet fejl på de såkaldte brandlukninger – dvs. tætningerne på alle gennemføringer igennem bygningens brandsikre vægge og primært mod

laboratorieafsnittene. Fejlene skal naturligvis udbedres, men denne udbedring har været markant langsommere end forventet. Vejdirektoratet gør som bygherre en maksimal indsats for at forbedre fremdriften, men er i sidste instans helt afhængig af entreprenørernes formåen.

Hertil udestår de sidste dele af de endelige tests og kvalitetssikringsgange - det som i fagsprog hedder *commissioning*.

Mange af de afsluttende tests kan dog ikke gennemføres, før brandlukningerne er udbedret. Man kan for eksempel ikke måle lufttrykket i et laboratorium, hvis der er huller i væggene. Det er derfor altafgørende, at brandlukningerne udbedres hurtigst muligt.

Tidsplan

Den aktuelle vurdering, som Finansudvalget blev oplyst om i særskilt orientering den 8. november 2021, er, at Niels Bohr Bygningen vil kunne overdrages til Københavns Universitet senest den 1. juli 2022. Dette er baseret på den aktuelle udførelseskadence hos de entreprenører, der står for udbedringen af de ca. 10.000 fejludførte brandlukninger. Det er en yderligere forsinkelse af overdragelsen siden min orientering af Finansudvalget den 4. oktober på seks måneder.

Den store tidsplansforskydning sker som følge af, at brandlukningsentreprenørerne ikke leverer som forventeligt og i henhold til den fremdrift, der blev stillet i udsigt.

Vejdirektoratet finder slet ikke den hidtidige fremdrift på udbedringsarbejdet tilfredsstillende og vil derfor fortsat mønstre alle kræfter på at optimere entreprenørernes udbedringshastighed. Der vil altså fortsat arbejdes frem mod den tidligst mulige overdragelse til Københavns Universitet.

Det er Vejdirektoratets vurdering, at det til trods for de udfordrende adgangsforhold og den tekniske kompleksitet bør være muligt at optimere fremdriften, så bygningen kan overdrages tidligere. Dette er dog behæftet med en betydelig usikkerhed.

Forudsætninger for færdiggørelsen

I undrer jer nok over, hvad der egentlig ligger til grund for den nye tidsplan, nu hvor Vejdirektoratet tidligere har ramt så meget ved siden af. Jeg skal derfor ganske lavpraktisk forklare, hvordan det hænger sammen:

Det er sådan, at det tidligere har været stillet i udsigt, at hver af entreprenørernes montører gennemsnitligt ville kunne udbedre tre brandlukninger per dag. Den realiserede udbedringskadence har dog været, at hver montør lige knap præsterer én godkendt brandlukning per dag.

Derfor lægger Vejdirektoratet nu den aktuelle og langsommere fremdrift til grund for den reviderede tidsplan. Desuden antages det, at de fire specialistentreprenører dagligt vil kunne stille med 50 montører, der udelukkende arbejder på brandlukningsudbedring. Dette svarer til bemanningen over den sidste måneds tid.

Såfremt der ses en forbedring i udførelsestempoet hos entreprenørerne - eller såfremt det lykkes at skaffe flere montører - vil færdiggørelsesdatoen kunne fremrykkes.

Husleje

Omkostningerne forbundet med Inabensas svigt er fortsat den væsentligste årsag til budgetoverskridelsen, som på nuværende tidspunkt er på ca. 2.322 mio. kr. ekskl. ændringer bestilt af Københavns Universitet. Inabensas svigt udgør 1.050 mio. kr. af budgetoverskridelsen, som ikke er huslejbærende, hvorimod den resterende budgetoverskridelse på ca. 1.272 mio. kr. er lejbærende for Københavns Universitet. Der pågår en række

voldgiftssager og tvister med byggeriets andre entreprenører, der vil kunne reducere det lejebærende beløb yderligere. Der er, som oplyst ved seneste orientering til Finansudvalget, tale om et betydeligt krav, der rejses mod entreprenørerne. Sagerne forventes at blive afsluttet i løbet af de kommende tre år.

Samlet set kan dette opsummeres til, at huslejen i 2013 var forudsat til at være ca. 90 mio. kr. (2021-priser) årligt. Huslejen vil udgøre ca. 121 mio. kr. (2021-priser) årligt, når Københavns Universitets ændringer til projektet medtages. Medregnet den lejebærende del af fordyrelsen skal Københavns Universitet betale op til ca. 197 mio. kr. (2021-priser) årligt. I det tal indgår ikke de pågående voldgiftssager, der kan reducere huslejestigningen. Hvis også udgifterne vedrørende Inabensa blev medregnet, ville huslejen udgøre op til ca. 261 mio. kr. (2021-priser). Men det er som bekendt besluttet, at de ikke skal det.

Københavns Universitet har anlagt en intern statslig voldgiftssag mod Bygningsstyrelsen vedrørende grundlaget for fastsættelsen af huslejen for Niels Bohr Bygningen. Vi må derfor som udgangspunkt afvente udfaldet af denne sag, før der kan konkluderes på huslejeniveauet. Sagen forventes afgjort i 2023.

Midlertidig husleje

I forbindelse med at Københavns Universitet har ibrugtaget dele af bygningsafsnit 2 i september 2019, blev det aftalt mellem Bygningsstyrelsen og Københavns Universitet, at den midlertidige husleje baseres på det oprindelige budget fra 2013 svarende til en totaludgift på ca. 1,6 mia. kr. i 2013-prisindeks.

I denne aftale er det fastlagt, at der vil ske efterregulering med tilbagevirkende kraft, når huslejegrundlaget er fastlagt.

Ved fuld overdragelse af Niels Bohr Bygningen, vil Bygningsstyrelsen opkræve en midlertidig husleje på tilsvarende grundlag, indtil huslejen er endeligt fastlagt.

Afslutning

Tak for ordet.